

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Dydaktyka historii cz. 1**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-DH.1c-24hws2
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): obowiązkowy
4. Kierunek studiów: Humanistyka w szkole – polonistyczno-historyczne studia nauczycielskie
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): I
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): II
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): 30 h ĆW
9. Liczba punktów ECTS: 3
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: dr Justyna Budzińska jubu@amu.edu.pl, prof. UAM Violetta Julkowska violajul@wp.pl, dr Bernadetta Manyś bernadetta13a@interia.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:
 - przygotowanie w zakresie dydaktyki szczegółowej niezbędne do planowania i programowania działań dydaktycznych na poziomie nauczania historii w szkole podstawowej.
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): Zaliczenie bloku psychologiczno-pedagogicznego i podstaw dydaktyki
3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
EU_01	Charakteryzuje podstawowe pojęcia, przedmiot i zadania dydaktyki historii. Potrafi wymienić, jakie dyscypliny/subdyscypliny naukowe wpływają na specyfikę metodologiczną dydaktyki historii.	HS_W01 HS_W03, HS_W11, HS_U06
EU_02	Orientuje się w rozporządzeniach/dokumentach prawnych, dotyczących edukacji (w tym edukacji historycznej) na poziomie szkoły podstawowej i potrafi je (twórczo) analizować.	HS_W02, HS_W06, HS_U03, HS_K03
EU_03	Analizuje podstawę programową pod kątem celów kształcenia-wymagań ogólnych i treści nauczania-wymagań szczegółowych. Potrafi zaprojektować cele ogólne i operacyjne.	HS_W02, HS_W06, HS_U03, HS_K03, HS_W01, HS_W03, HS_W11, HS_U06
EU_04	Posługuje się wybranymi metodami tradycyjnymi i niekonwencjonalnymi, dostrzegając ich związek z celami lekcji.	HS_W01 HS_W02, HS_W03, HS_W04, HS_U06, HS_K07
EU_05	Twórczo stosuje w praktyce poznane typologie środków dydaktycznych i zasady ich wykorzystywania na lekcjach historii w szkole podstawowej (na wybranych przykładach).	HS_W01, HS_W02, HS_W03, HS_W04, HS_U06, HS_K07
EU_06	Projektuje samodzielnie konspekt/scenariusz lekcji, uwzględniając jej typ/rodzaj. Charakteryzuje kompetencje kluczowe, korelując je z kompetencjami kierunkowymi na II etapie edukacyjnym.	HS_W01 HS_W02, HS_W03, HS_W04, HS_U06, HS_K07
EU_07	Potrafi stosować źródła/źródła wiedzy historycznej, w tym	HS_W01, HS_W03, HS_W05 HS_U03,

	źródła i materiały wizualne na lekcjach historii w szkole podstawowej.	HS_U06, HS_U07 , HS_K02
EU_08	Potrafi zaprojektować instrukcje do projektu badawczego/działania lokalnego o tematyce historycznej	HS_W02, HS_W11, HS_W13
EU_09	Potrafi zaproponować różnorodne formy i sposoby wykorzystania podręcznika na lekcji historii i społeczeństwa.	HS_W02, HS_W05, HS_W13, HS_U07, HS_U12, HS_K05
EU_10	Planuje powtarzanie/utrwalanie materiału w toku lekcji oraz na przestrzeni roku szkolnego w odniesieniu do II etapu edukacyjnego.	HS_W05; HS_W14; HS_U02; HS_W04; HS_K01 - HS_K03
EU_11	Samodzielnie konstruuje przedmiotowy system oceniania z zakresu edukacji historycznej na II etapie edukacyjnym.	HS_W05; HS_W14; HS_U02; HS_W04; HS_K01 - HS_K03

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu:

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Podstawowe pojęcia, przedmiot i zadania dydaktyki historii. Podstawy metodologiczne dydaktyki historii.	EU_01 – 02
Podstawy prawne edukacji historycznej w szkole podstawowej.	EU_02 – 03
Cele i treści kształcenia. Cele ogólne i operacyjne.	EU_02 – 03
Metody dydaktyczne. Klasyfikacje metod nauczania-uczenia się. Metody tradycyjne i niekonwencjonalne.	EU_03 – 04
Środki dydaktyczne.	EU_03 – 05
Typy i rodzaje lekcji. Struktura lekcji. Konspekt i scenariusz lekcji. Lekcja tradycyjna i/a lekcja kompetencyjna.	EU_03 – 06
Źródła/źródła wiedzy historycznej (w tym źródła i materiały wizualne) na lekcjach historii i społeczeństwa	EU_05; EU_07
Projekt edukacyjny we współpracy ze środowiskiem szkolnym, rodzinnym, lokalnym.	EU_04, EU_06, EU_08
Wybór optymalnego podręcznika do nauczania historii.	EU_05, EU_09,
Powtarzanie/utrwalanie materiału w toku lekcji oraz na przestrzeni roku szkolnego. Lekcje powtórzeniowe.	EU_04, EU_10
Przedmiotowy system oceniania.	EU_03, EU_11

5. Zalecana literatura:

- literatura podstawowa (obowiązkowa)
 - Bieniek M., *Wprowadzenie do dydaktyki historii*, Olsztyn 2007
 - Chorąży E., Konieczka-Śliwińska D., Roszak S., *Edukacja historyczna w szkole. Teoria i praktyka*, Warszawa 2008
 - Maternicki J. (red.) *Współczesna dydaktyka historii. Zarys encyklopedyczny*, Warszawa 2004
 - Maternicki J., Majorek Cz., Suchoński A., *Dydaktyka historii*, Warszawa 1993
 - Zielecki, *Wybrane zagadnienia z dydaktyki historii*, Kraków 2007
- literatura uzupełniająca (fakultatywna)
 - Arends R.I., *Uczymy się nauczać*, przekł. K. Kruszewski, Warszawa 1995
 - *Awans zawodowy nauczyciela. Poradnik*, Warszawa 2000 (Seria: Rozwój zawodowy nauczyciela)
 - De Bono E., *Sześć kapeluszy, czyli sześć sposobów myślenia*, Warszawa 1996

- Brudnik E., Moszczeńska A., Owczarska B., *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących*, Kielce 2000
- Brudnik E., *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących*, Cz. 2, Kielce 2002
- Chodnicki J., Gronas M., Kołodziejczyk A., Królikowski J., *Ocenianie. Materiały szkoleniowe dla rad pedagogicznych*, Warszawa 1999
- Budzińska J., *Historia w obrazach, czyli szkolne spotkania ze źródłem ikonograficznym*, w: „Powtórka przed...”. IV spotkania z historią dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Informator Instytutu Historii UAM, red. J. Dobosz, D. Konieczka-Śliwińska, Poznań 2010, s. 119-128
- Buksiński T., *Interpretacja źródeł historycznych pisanych*, Warszawa 1992
- Buehl D., *Strategie aktywnego nauczania, czyli jak efektywnie nauczać i skutecznie uczyć się*, przekł. B. Piątek, Kraków 2004
- Buzan T.B., *Mapy twoich myśli*, Łódź 1999
- Celarek B., Dąbrowski M., Jankowski B., Obidniak D., Żmijewski J., *Projektowanie, w: Program Nowa Szkoła. Materiały szkoleniowe dla rad pedagogicznych*, Warszawa 1999
- Garstka T., Marszałek J., *Nauczyciel na starcie*, Warszawa 2000 (Seria: Rozwój zawodowy nauczyciela)
- Giermakowski M., *Źródła historyczne w edukacji szkolnej*, Lublin 1999
- Jakubowska B., *Metodologiczny wstęp do pracy ze źródłem historycznym*, w: „Wiadomości Historyczne”, 2000/1
- Julkowska V., *Strategie tekstowe autorów i czytelników narracji historycznej*, w: *Strategie przekazu wiedzy historycznej w edukacji szkolnej i akademickiej. Techniki teatralne. Retoryka*, red. M. Kujawska, Poznań 1997
- Konieczka-Śliwińska D., *Retoryka we współczesnych szkolnych podręcznikach historii*, Poznań 2001
- Królikowski J., *Projekt edukacyjny, Materiały dla zespołów międzyprzedmiotowych*, Warszawa 2000
- Kujawska M., *Operacjonalizacja celów kształcenia historycznego*, w: *tejże, Problemy współczesnej edukacji historycznej*, Poznań 2001
- Kujawska M., *Strategia multimedialna w edukacji historycznej*, w: *tejże, Problemy współczesnej edukacji historycznej*, Poznań 2001
- Kujawska M., *Uwarunkowania myślenia historycznego w procesie szkolnej edukacji historycznej*, w: *Wartości w edukacji historycznej*, red. J. Rulka, Bydgoszcz 1999
- *Materiały edukacyjne programu KREATOR. Scenariusze zajęć*, Wyd. CODN, Warszawa 1999
- Misiarek S., *Wewnątrzszkolny system oceniania. Poradnik lidera wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli*, Poznań 1999
- Niemierko B., *Między oceną szkolną a dydaktyką. Bliżej dydaktyki*, Warszawa 1991
- Niemierko B., *Pomiar wyników kształcenia*, Warszawa 1999
- Pielachowski J., *Rozwój i awans zawodowy nauczyciela*, Poznań 2000
- Skórzyńska I., *Widowiska przeszłości: historie które chcielibyśmy pamiętać, lekcje, których nie chcielibyśmy zapomnieć?*, w: „Wiadomości Historyczne” 2008/5
- Skórzyńska I., *Powroty Odysów [projekt edukacyjny]*, w: „Wiadomości Historyczne” 2008/5
- Skórzyńska I., *Warsztat teatralny w kształceniu nowoczesnego nauczyciela historii*, w: *Nauczyciel historii – ku nowej formacji dydaktycznej*, M. Kujawska (red.), Poznań 1996
- Strykowski W., *Audiowizualne materiały dydaktyczne. Podstawy kształcenia multimedialnego*, Warszawa 1994
- Taraszkiewicz M., *Jak uczyć jeszcze lepiej, czyli refleksyjny praktyk w działaniu*, Warszawa 1998
- Taraszkiewicz M., *Jak uczyć jeszcze lepiej. Szkoła pełna ludzi*, Poznań 2001
- Unger P., *O roli obrazów w przybliżaniu przeszłości uwag kilka*, w: „Wiadomości Historyczne”, 1994/5
- Way B., *Drama w wychowaniu dzieci i młodzieży*, Warszawa 1991

- Wrzosek W., *Metodologia historii a metodyka nauczania historii*, w: *Między historią a edukacją historyczną. Studia i szkice dedykowane Profesor Marii Kujawskiej*, red. V. Julkowska, Poznań 2003
- Tegoż, *Historiografia „stara” i „nowa” a nauczanie historii*, w: *Podręcznik historii. Perspektywy modernizacji*, red. M. Kujawska, Poznań 1994

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne):

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	X
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	X
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	X
Metoda projektu	X
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	X
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	X
Praca w grupach	X
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu										
	EU _01	EU _02	EU _03	EU _04	EU _05	EU _06	EU _07	EU _08	EU _09	EU _10	EU _11
Egzamin pisemny											
Egzamin ustny											
Egzamin z „otwartą książką”											
Kolokwium pisemne											
Kolokwium ustne											
Test											
Projekt											
Esej											
Raport											
Prezentacja multimedialna											
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)											

Portfolio												
Inne (jakie?) -												
Praca pisemna	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	zapis celów lekcji w formie klasycznej i operacyjnej	5
	opracowanie przykładu zastosowania wybranej metody dydaktycznej	5
	opracowanie konspektu lub scenariusza lekcji	5
	opis/analiza wybranych źródeł	5
	opracowanie instrukcji do projektu badawczego/działania lokalnego	5
	Skonstruowanie fragmentu przedmiotowego systemu oceniania	5
	analiza historyczno-dydaktyczna podręcznika do historii	5
	instrukcje do projektu edukacyjnego	5
	czytanie wskazanej literatury	5
	przygotowanie do ćwiczeń	5
SUMA GODZIN		80
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		3

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0) – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne;
dobry plus (+db; 4,5) – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne;
dobry (db; 4,0) – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne;
dostateczny plus (+dst; 3,5) – zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami;
dostateczny (dst; 3,0) – zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami;
niedostateczny (ndst; 2,0) – niezadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne.